

Σημείωμα προς συζήτηση 2

Βασίλης Τσουκαλάς

28/9/2021

Έγγραφο ΕΦΕΤ - 59. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΑΛΛΕΡΓΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Με το υπ' αριθμόν 5354/22.09.2021 έγγραφο του ΕΦΕΤ, αναφορικά με την επισήμανση των αλλεργιογόνων ουσιών στα τρόφιμα, σε απάντηση σχετικού ερωτήματος κλαδικού Συνδέσμου Τροφίμων, παρέχεται η ακόλουθη πληροφορία:

*“προσκευασμένα τρόφιμα προοριζόμενα για τον τελικό καταναλωτή και τη μαζική εστίαση στα οποία διαπιστώνεται η παρουσία ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες λόγω διασταυρούμενης μόλυνσης και δεν παρέχεται στη δήλωσή τους δήλωση σχετικά με τη πιθανή και μη σκόπιμη παρουσία τους στο τρόφιμο χαρακτηρίζονται ως **ΜΗ ΑΣΦΑΛΗ -ΕΠΙΒΛΑΒΗ** για την Υγεία (άρθρο 1, παρ. 8 σημ. ε, και παρ. 6, σημ. α του **Ν. 4235/2014**).*

Σύμφωνα δε με τον εν λόγω νόμο (άρθρο 6 παρ. 1 σημ. δ): *“τρόφιμα μη ασφαλή των οποίων η χρήση μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συνέπειες στην Υγεία συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών λόγω έλλειψης σημαντικών πληροφοριών επί της επισήμανσης δεσμεύονται. Επομένως, προσκευασμένα τρόφιμα που κατά τη παρασκευή τους η επιχείρηση δεν μπορεί να εξασφαλίσει μέσω του συστήματος αυτοελέγχου που διαθέτει την απουσία ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες λόγω διασταυρούμενης μόλυνσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν στην επισήμανσή τους δήλωση σχετικά με τη πιθανή και μη σκόπιμη παρουσία τους στο τρόφιμο.”*

Εν προκειμένω, ωστόσο, προκύπτουν παρατηρήσεις οι οποίες χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και ενδεχομένως απαντήσεων:

Παρατήρηση 1^η

Στο άρθρο 1, παρ. 8 σημ. ε, και παρ. 6, σημ. α του **Ν. 4235/2014** ρητά αναφέρεται:

(8.) Τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία:

- *“Η έννοια του επιβλαβούς για την υγεία τροφίμου σχετίζεται με την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία.”*

Επ' αυτού παρατήρηση:

Η πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία (και ειδικότερα σ'ότι αφορά τα αλλεργιογόνα) αφορά επιστημονική εκτίμηση βάσει αναγνωρισμένου κινδύνου εκ μέρους του παρασκευαστή και ως εκ τούτου τίθεται υπό κρίση-αξιολόγηση το εφαρμοζόμενο (υποχρεωτικό) σύστημα διαχείρισης αλλεργιογόνων, τόσο υπό την έννοια της ορθής εκτίμησης του κινδύνου, που συνδέεται με ένα ή περισσότερα αλλεργιογόνα, όσο και με έννοια της υποχρέωσης λήψης των απαραίτητων μέτρων πρόληψης του κινδύνου.

Με το άρθρο 6 παρ. 1 σημ. δ του ίδιου νόμου, αναγνωρίζεται ότι η αδυναμία ελέγχου ενός ή περισσότερων αναγνωρισμένων κινδύνων που συνδέονται με μη σκόπιμη διασταυρούμενη

μόλυνση μπορεί να “ διεκπεραιώνεται “ με μια “εκ του ασφαλούς για τον παρασκευαστή” δήλωση , διατηρώντας τον καταναλωτή σε ανασφάλεια επιλογής ενός τροφίμου, καθώς επαφίεται σ’αυτόν η ανάληψη του “ρίσκου “ (βλ. https://a0d762b9-73a9-4ba3-a2b6-05f1723e8b5f.filesusr.com/ugd/96740f_cc549d1024c144148a2dce0af6575e19.pdf).

Παρατήρηση 2^η

- “ Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι επιβλαβές για την υγεία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που απαριθμούνται στην παρ. 4 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002” .

παρ. 4. “ Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι επιβλαβές για την υγεία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής: α) όχι μόνον οι πιθανές άμεσες ή/και βραχυπρόθεσμες ή/και μακροπρόθεσμες συνέπειες του τροφίμου αυτού στην υγεία του ατόμου που το καταναλώνει, αλλά επίσης στις επερχόμενες γενεές, β) οι πιθανές σωρευτικές τοξικές συνέπειες, γ) οι ιδιαίτερες ευαισθησίες όσον αφορά την υγεία συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών, όταν το τρόφιμο προορίζεται για την εν λόγω κατηγορία καταναλωτών”

Πράγματι , ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόβλεψη του νόμου σχετικά με το ποιες προϋποθέσεις , ποιοι παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για το χαρακτηρισμό ενός τροφίμου ως **ΕΠΙΒΛΑΒΟΥΣ για την Υγεία** και ως προ τούτο , η παράγραφος 4. είναι ιδιαίτερα σημαντική . Ωστόσο , ειδικότερα στη περίπτωση των αλλεργιογόνων οι πιθανές επιπτώσεις στην υγεία των καταναλωτών πρέπει να εκτιμώνται με βάση τις τιμές οίων κατωφλίου (LOAEL)* του αλλεργιόγνου.

* **Lowest Observed Adverse Effect Level**. Similar term(s): LOAEL, LOAL (lowest observed effect level). Definition: The lowest tested dose of a substance that has been reported to cause harmful (adverse) health effects on people or animals

Πέραν αυτών δε , διαδικαστικά , είναι σκόπιμο για το χαρακτηρισμό του **ΕΠΙΒΑΒΟΥΣ** ίσως πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όλο το άρθρο 14 του εν λόγω κανονισμού , για μια ειδική προσέγγιση του όρου λαμβανομένων υπόψι και άλλων παραμέτρων που προβλέπει το άρθρο 14.